

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵ
ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿՄԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

ՈՐՈՇՈՒՄ N 28/13

ք.Երևան

08 հուլիսի 2022թ.

Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմինների բողոքարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), քննության առնելով ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 20.04.2022թ.-ի N 4208989 արձանագրության դեմ Ա/Ձ Դավիթ Թումանյանի (ՀՎՀՀ՝ 62974259) դիմում-բողոքը՝

ՊԱՐԶԵՑ

1. Բողոքարկման առարկան, դիմում-բողոքով բերված փաստարկները և ներկայացված պահանջները

Ա/Ձ Դավիթ Թումանյանի (այսուհետ նաև՝ բողոքաբեր) դիմում-բողոքում մասնավորապես նշված է.

ՀՀ ՊԵԿ ՀՎԸՀ ՀՏՎ կողմից 20.04.2022թ.-ին կայացվել է թիվ 4208989 արձանագրությունը, համաձայն որի Ա/Ձ Դավիթ Թումանյանի նկատմամբ իրականացված ՀԴՄ ուսումնասիրության արդյունքում կայացված վարչական ակտի հիման վրա նշանակվել է տուգանք՝ 300.000 դրամի չափով:

Բողոքաբերը գտնում է, որ նշանակված տուգանքը անհիմն է և ենթակա է վերացման՝ հետնյալ հիմնավորմամբ.

Այսպես, թիվ 4208989 արձանագրությամբ արձանագրվել է, որ ընկերությանը պատկանող խանութից կատարվել է հսկիչ գնում, որի դիմաց աշխատակցի կողմից տրամադրվել է ՀԴՄ կտրոն, սակայն որի վրա բացակայել է ՀՀ կառավարության 1406-Ն որոշմամբ հաստատված ԱՏԳ ԱԱ 4 նիշին համապատասխան ապրանքային դիրքը և այդ դիրքում ներառված փաստացի վաճառված ապրանքի անվանումը:

Արդյունքում նշված խախտումն առաջացրել է պատասխանատվություն՝ 300.000 դրամի չափով:

Ինչպես արձանագրված փաստերից հստակ երևում է, ընկերության կողմից թույլ տրված խախտումը ձևական բնույթ է կրել, և թույլ տրված խախտումը չի հանգեցրել պետությանը պատճառված վնասին: Ավելին, նշված իրավախախտումն առաջացել է ծրագրային սխալ

ապահովումից, մասնավորապես՝ համակարգչային մասնագետի սխալից, ինչը հսկիչ գնում կատարելուց անմիջապես հետո շտկվել է և արդեն իսկ օրենքին համապատասխան ՀԴՄ կտրոններ են տպագրվում:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Բողոքաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել ՀՀ ՊԵԿ 20.04.2022թ. թիվ 4208989 արձանագրությունը՝ հաշվի առնելով վերոգրյալը և այն հանգամանքը, որ ստուգումից անմիջապես հետո ծրագիրը շտկվել է և խախտումը վերացել է:

2. Դիմում-բողոքի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը

ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության պետի 16.02.2022թ.-ի N 4208989 հանձնարարագրի (այսուհետ նաև՝ Հանձնարարագիր) համաձայն Ա/Ձ Դավիթ Թումանյանի մոտ կատարվել է հսկիչ գնման ուսումնասիրություն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության և (կամ) հսկիչ դրամարկղային մեքենաների միջոցով դրամական հաշվարկների համար սահմանված կարգերի ու կանոնների պահանջների պահպանումն ուսումնասիրելու նպատակով:

Հանձնարարագրի օրինակը 17.02.2022թ.-ին ծանոթացման է ներկայացվել է Ա/Ձ Դավիթ Թումանյանին, սակայն վերջինս հրաժարվել է ստորագրել և ստանալ հանձնարարագրի մեկ օրինակը, ինչի մասին համապատասխան նշում է կատարվել ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձի կողմից:

Հանձնարարագրում ընդգրկված պաշտոնատար անձի գրառման համաձայն ուսումնասիրությունը փաստացի սկսվել է 17.02.2022թ.-ին:

ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 20.04.2022թ.-ի թիվ 4208989 արձանագրության համաձայն՝

ՀՀ ՊԵԿ ՀՎԸՀ ՀՏՎ ԸՀՏ թիվ 4 /Մաշտոցի/ բաժնի ավագ հարկային տեսուչ Քաջիկ Գրիգորյանի կողմից 17.02.2022թ.-ին ժամը 14:47-ին ք. Երևան, Բաշինջաղյան 93 հասցեում գործող մթերային խանութից կատարվել է հսկիչ գնում՝ 330 դրամի չափով՝ 1 հատ յոգուրտ «Մոջո» 270 մգ, որի դիմաց վճարումը կատարվել է կանխիկ դրամով: Վաճառողուհի Արաքսյա Բարսեղյանը գումարը մուտքագրել է ՀԴՄ և տրամադրել համապատասխան գումարի թիվ 00076545 ՀԴՄ կտրոն: Ստուգում անցկացնող հարկային ծառայողների կողմից ներկայացվել են ծառայողական վկայականները և ստուգման հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման:

Ստուգմամբ պարզվել է, որ տրամադրված կտրոնի վրա բացակայում է ՀՀ կառավարության 04.12.2020թ. թիվ 1976-Ն որոշման 3-րդ հավելվածի՝ «ՀԴՄ կիրառության կանոնների» 15-րդ կետի՝ ՀԴՄ կտրոնի վրա տպագրվում է, 1-ին ենթակետի՝ ՀՀ կառավարության 2014 թվականի նոյեմբերի 11-ի N 1406-Ն որոշմամբ հաստատված արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկի (այսուհետ՝ ԱՏԳ ԱԱ) 4 նիշին համապատասխան ապրանքային դիրքը և այդ դիրքում ներառված՝ փաստացի վաճառված ապրանքի անվանումը և 16-րդ կետի՝ ՀԴՄ կտրոնի վրա օրենսգրքով սահմանված ապրանքի

անվանումը և ապրանքային դիրքը, աշխատանքի կամ ծառայության անվանումը և կողը, ինչպես նաև գնվող ապրանքի քանակը և դրա չափման միավորը (բացառությամբ «կանխավճար» գրառում ունեցող կտրոնների) տպագրվում են նախորդ տարվա (2013 թվականից սկսած) արդյունքներով 58.35 մլն դրամ և ավելի իրացումից հասույթ ունեցող հարկ վճարողների կողմից: Նշված հարկ վճարողները շարունակում են կիրառել սույն կետով սահմանված պահանջը՝ անկախ հարկ վճարողի՝ հետագա տարիների իրացումից հասույթի մեծությունից:

Համաձայն 04.12.2020թ. թիվ 1976-Ն որոշման 3-րդ հավելվածի 17-րդ կետի՝ օրենսգրքով սահմանված պատասխանատվություն կիրառելու առումով՝ ՀԴՄ կիրառության կանոնների խախտում է դիտվում՝ 1-ին ենթակետի՝ ՀՀ հարկային օրենսգրքի 381-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված՝ ՀԴՄ կտրոնի վրա տպագրման ենթակա որևէ տեղեկատվության (տվյալի) բացակայությունը (բացառությամբ սույն հավելվածով հաստատված կանոնների 25-րդ կետով նախատեսված դեպքի) կամ անընթեռնելիությունը (անգն աչքով կտրոնի վրա արտացոլված տվյալներն ընթերցելու անհնարինությունը):

Արդյունքում տնտեսավարող սուբյեկտը ՀՀ հարկային օրենսգրքի 416-րդ հոդվածի 4-րդ կետի 1-ին ենթակետով սահմանված կարգով տուգանքը նշանակելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, վերը նշված խախտումը 1-ին անգամ կրկնելու դեպքում, տուգանվում է տվյալ գործունեության իրականացման վայրում (առևտրի օբյեկտում կամ ծառայության մատուցման վայրում) տեղադրված ՀԴՄ-ով նախորդ եռամսյակի ընթացքում արձանագրված շրջանառության զրո ամբողջ յոթ տասնորդական տոկոսի չափով, բայց ոչ պակաս 300000 դրամից, ուստի տնտեսավարող սուբյեկտին առաջադրվում է 300000 դրամ տուգանք և նրա գործունեությունը այդ մասով կասեցվում է 5 օրով:

Նախորդ ստուգմամբ խախտումն արձանագրվել է 25.09.2022թ-ին և կազմվել է թիվ 4161946 ակտը 02.12.2021թ-ին:

Գնված ապրանքը վերադարձման ենթակա չէ, որի վերաբերյալ արձանագրությունը կցվում է:

ՀՀ ՊԵԿ տեղեկատվական բազայում առկա տվյալների համաձայն՝ մինչև Արձանագրության կազմումը՝ 20.04.2022թ.-ից սկսված, խնդիրը շտկվել է:

3. Բողոքարկման առարկային վերաբերվող իրավական կարգավորումներ և եզրահանգումներ

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնումներն իրականացվում են Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 6-րդ մասին համապատասխան տրված հանձնարարագրի հիման վրա:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման հանձնարարագիրը հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին ծանոթացման է ներկայացվում հսկիչ գնման արդյունքում խախտումներ

հայտնաբերելու պահին, իսկ խախտումներ չհայտնաբերելու դեպքում՝ հսկիչ գնումից (գնումներից) հետո, բայց ոչ ուշ, քան հանձնարարագրում նշված ժամկետի վերջին օրը: Հսկիչ գնումը փաստացի սկսելու օրվա վերաբերյալ գրառումը հանձնարարագրում կատարվում է հսկիչ գնում իրականացնող պաշտոնատար անձանց կողմից: Հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի կողմից հանձնարարագիրը ստորագրելուց ու ստանալուց հրաժարվելու դեպքում հանձնարարագրի՝ հարկային մարմնի կնքած պատճենը հարկ վճարողին է ուղարկվում Օրենսգրքի 339-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կարգով:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման (գնումների) արդյունքում նույն հոդվածի 1-ին մասում նշված կարգերի ու կանոնների պահանջների խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում հանձնարարագրի ներկայացման օրը երկու օրինակից կազմվում է հարկային մարմնի սահմանած ձևով արձանագրություն հսկիչ գնման ընթացքում կատարված խախտումների վերաբերյալ:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 7-րդ մասի համաձայն՝ նույն հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված՝ խախտումների վերաբերյալ արձանագրության երկու օրինակներն արձանագրությունը կազմելու օրը ներկայացվում են հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին: Արձանագրությունը ստորագրում են հսկիչ գնում կատարող անձը (անձինք) և հարկ վճարողը (գործադիր մարմնի ղեկավարը) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձը, ինչպես նաև հարկ վճարողի անունից ապրանքներ մատակարարող (վաճառող), աշխատանքներ կատարող, ծառայություններ մատուցող և (կամ) դրամական հաշվարկ կատարող աշխատողը (աշխատողները): Հարկ վճարողը (գործադիր մարմնի ղեկավարը) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձն արձանագրության հարկային մարմնի օրինակի վրա կատարում է գրառում այն ստանալու մասին և հանձնում է հարկային մարմնի պաշտոնատար անձին, իսկ արձանագրության վերաբերյալ առարկություններ ունենալու դեպքում դրա մասին նշում է կատարում արձանագրությունում:

Նույն հոդվածի 8-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման արդյունքում սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված կարգերի ու կանոնների պահանջների խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 10-րդ մասով սահմանված ժամկետներում ու կարգով կազմվում և հարկ վճարողին կամ նրա պաշտոնատար անձին է ներկայացվում նույն հոդվածի 14-րդ մասով սահմանված ձևով ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագիծ, որում նշվում են նաև տեղեկություններ հսկիչ գնման հանձնարարագրի շրջանակներում կատարված նախորդ բոլոր գնումների վերաբերյալ:

Նույն մասի համաձայն՝ Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված կարգով ու ժամկետներում հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին է ներկայացվում ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը:

Իր հերթին, ՀՀ հարկային օրենսգրքի 380-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ կազմակերպությունների, անհատ ձեռնարկատերերի և նոտարների կողմից կանխիկ դրամով կամ պլաստիկ քարտերի միջոցով իրականացվող դրամական հաշվարկների դեպքում (ներառյալ՝ կանխավճարները, մասնակի վճարումները) հսկիչ դրամարկղային մեքենայի կիրառությունը պարտադիր է առևտրի օբյեկտների, առևտրի իրականացման վայրերում վաճառատեղերի միջոցով մանրածախ վաճառք իրականացնելիս, բնակչության համար աշխատանքներ կատարելիս կամ բնակչությանը ծառայություններ մատուցելիս:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 381-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ Հսկիչ դրամարկղային մեքենա կիրառող կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները կանխիկ դրամով կամ վճարային քարտերի կամ վճարային տեխնոլոգիաների հիման վրա կիրառվող այլ վճարային գործիքների միջոցով դրամական հաշվարկներ իրականացնելիս պարտավոր են ապրանքներ ձեռքբերողին, աշխատանքներ ընդունողին կամ ծառայություններ ստացողին տրամադրել հսկիչ դրամարկղային մեքենայի կտրոն:

Հսկիչ դրամարկղային մեքենայի կտրոնի վրա պետք է տպագրված լինի հետևյալ տեղեկատվությունը (տվյալները).

8) ապրանքի անվանումը և ապրանքային դիրքը, աշխատանքի կամ ծառայության անվանումը և կոդը, բացառությամբ «կանխավճար» գրառում ունեցող կտրոնների՝ Կառավարության սահմանած կարգին և ժամկետներին համապատասխան.

ՀՀ կառավարության 03.12.2020թ. թիվ 1976-Ն որոշման հավելված N 3 հավելվածի 15-րդ կետի համաձայն՝ ՀԴՄ կտրոնի վրա տպագրվում են՝

1) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի նոյեմբերի 11-ի N 1406-Ն որոշմամբ հաստատված արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկի (այսուհետ՝ ԱՏԳ ԱԱ) 4 նիշին համապատասխան ապրանքային դիրքը և այդ դիրքում ներառված՝ փաստացի վաճառված ապրանքի անվանումը.

2) Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի 2013 թվականի սեպտեմբերի 19-ի N 875-Ն հրամանով հաստատված՝ արտադրանքի դասակարգումն ըստ գործունեության տեսակների դասակարգչի (ԱԴԳՏ) 4-րդ աստիճանին համապատասխան՝ ըստ դասակարգչով սահմանված աշխատանքի կամ ծառայության կոդը (4 նիշը) և այդ կոդում ներառված՝ փաստացի կատարված աշխատանքի կամ փաստացի մատուցված ծառայության անվանումը:

Նույն հավելվածի 16-րդ կետի համաձայն՝ ՀԴՄ կտրոնի վրա օրենսգրքով սահմանված ապրանքի անվանումը և ապրանքային դիրքը, աշխատանքի կամ ծառայության անվանումը և կոդը, ինչպես նաև գնվող ապրանքի քանակը և դրա չափման միավորը (բացառությամբ «կանխավճար» գրառում ունեցող կտրոնների) տպագրվում են նախորդ տարվա (2013 թվականից սկսած) արդյունքներով 58.35 մլն դրամ և ավելի իրացումից հասույթ ունեցող հարկ վճարողների կողմից: Նշված հարկ վճարողները շարունակում են կիրառել սույն կետով

սահմանված պահանջը՝ անկախ հարկ վճարողի՝ հետագա տարիների իրացումից հասույթի մեծությունից:

ՀՀ կառավարության 03.12.2020թ. թիվ 1976-Ն որոշման հավելված N 3-ով սահմանված ՀԴՄ կիրառության կանոնների 17-րդ կետի օրենսգրքով սահմանված պատասխանատվություն կիրառելու առումով՝ ՀԴՄ-ի կիրառության կանոնների խախտում է դիտվում՝

5-րդ ենթակետի համաձայն՝ նախորդ որևէ տարվա (2013 թվականից սկսած) արդյունքներով 58.35 մլն դրամ և ավելի իրացումից հասույթ ունեցող հարկ վճարողների համար՝ ա. ՀԴՄ-ի կտրոնի վրա գնված ապրանքի անվանման ԱՏԳ ԱԱ-ի 4 նիշին համապատասխան ապրանքային դիրքում չներառված ապրանքի կամ այդ դիրքում ներառված՝ փաստացի չվաճառված ապրանքի անվանման տպագրումը,

բ. ՀԴՄ-ի կտրոնի վրա գնված ապրանքի անվանման ԱՏԳ ԱԱ-ի 4 նիշին չհամապատասխանող ապրանքային դիրքի տպագրումը,

գ. ՀԴՄ-ի կտրոնի վրա ընդունված աշխատանքի կամ ստացված ծառայության անվանման դասակարգչով սահմանված ծառայության կոդում (4 նիշում) չներառված աշխատանքի կամ ծառայության կամ այդ կոդում ներառված՝ փաստացի չկատարված աշխատանքի կամ փաստացի չմատուցված ծառայության անվանման տպագրումը,

դ. ՀԴՄ-ի կտրոնի վրա ընդունված աշխատանքի կամ ստացված ծառայության անվանման դասակարգչով սահմանված ծառայության կոդին (4 նիշին) չհամապատասխանող աշխատանքի կամ ծառայության կոդի տպագրումը:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 416-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն՝ Հարկային մարմնի կողմից սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված խախտումն արձանագրվելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, խախտումն առաջին անգամ կրկնելու դեպքում կազմակերպությունը, անհատ ձեռնարկատերը կամ նոտարը տուգանվում է տվյալ գործունեության իրականացման վայրում (առևտրի օբյեկտում կամ շրջիկ առևտրի կետում կամ ծառայության մատուցման վայրում) տեղադրված հսկիչ դրամարկղային մեքենաներով նախորդ եռամսյակի ընթացքում արձանագրված շրջանառության 0.7 տոկոսի չափով, բայց ոչ պակաս 300 հազար դրամից, բացառությամբ սույն մասի 2-րդ կետով սահմանված դեպքի, և կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեությունն այդ վայրում և այդ մասով կասեցվում է հինգ օրով.

Ելնելով վերը նշված իրավանորմերի դրույթներից և հիմք ընդունելով սույն որոշման 2-րդ կետում բերված փաստական տվյալները՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ ներկայացված դիմում-բողոքը ենթակա է բավարարման, քանի որ թեև Ա/Ձ Դավիթ Թումանյանի կողմից խախտվել են ՀՀ հարկային օրենսգրքի 381-րդ հոդվածի 3-րդ մասի և ՀՀ կառավարության 03.12.2020թ. թիվ 1976-Ն որոշման հավելված 3-ի 15-րդ և 16-րդ մասերի պահանջները, որոնք նույն հավելվածի 17-րդ կետի համաձայն օրենսգրքով սահմանված պատասխանատվություն կիրառելու առումով համարվում են հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնների խախտում, սակայն սույն գործով որոշում կայացնելիս Հանձնաժողովը գտնում է, որ անհրաժեշտ է հաշվի

առնել այն փաստական հանգամանքները, որ Ա/Ձ Դավիթ Թումանյանի մթերային խանութում վճարված գումարը մուտքագրվել է ՀԴՄ և տրամադրվել է համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն, այսինքն՝ ՀԴՄ մուտքագրված գումարն արտացոլվել է ընկերության ֆինկալային հասույթում, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ մինչև արձանագրության կազմումը՝ 20.04.2022թ.-ից սկսված, խնդիրը շտկվել է և անցել է օրենքով սահմանված պահանջներին բավարարող ՀԴՄ կտրոններ տպագրելուն:

4. Եզրափակիչ մաս

Ելնելով քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի 20-րդ բաժնով, «Մաքսային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 37-րդ հոդվածով, Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմինների բողոքարկման հանձնաժողովը

ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

Ա/Ձ Դավիթ Թումանյանի դիմում-բողոքը բավարարել՝ անվավեր ճանաչել ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 20.04.2022թ.-ի թիվ 4208989 արձանագրությունը:

7/12/2022

X

ԱՐՏՅՈՄ ՍՄԲԱՏՅԱՆ

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝ Signed by: SMBATYAN ARTYOM 3210860416

ԱՐՏՅՈՄ ՍՄԲԱՏՅԱՆ